

Dag Daniš: Umlčať Čarnogurského? To nie je dobrý nápad

- CZ24 News | 24. února 2022

SLOVENSKO: Verejnoprávna televízia je opäť pod tlakom. Len preto, že sa opovážila pozvať do diskusie Jána Čarnogurského.

Pôvodne to vyzeralo nevinne. RTVS do svojej večernej publicistickej relácie oslovila troch hostí. Dvaja hovorili o porušovaní práva zo strany Ruska alebo o potrebe prísnejších protiruských sankcií. Tretí bol Ján Čarnogurský, ktorý vysvetľoval historické a bezpečnostné dôvody ruskej politiky.

Krátko nato nasledovala búrka. Viacerých aktivistov pohoršilo, že televízia dala priestor Čarnogurskému, ktorého považujú za „toxického“, za „dezinformátora“ alebo rovno za „Putinovho agenta“. Po aktivistoch a europoslancoch sa postavila do pozoru aj liberálna frakcia OĽaNO. [Ministerka kultúry kritizuje](#) vedenie televízie a žiada, aby sa vecou zaoberala Rada pre vysielanie.

Pobúrení kritici televízie majú pomerne širokú politickú podporu.

Tento incident si treba zapamätať. Ukazuje, ako úboho sa zdeformovala verejná debata na sporné témy – a aká jednostrannosť a jednofarebnosť sa dnes vyžaduje od médií. Kto z tejto kampaňovej mediálnej spartakiády vybočí – lebo jeden z troch hostí vysvetľuje ruské motívy –, ten okamžite narazí.

Nároky na médiá sú neuveriteľne zdegenerované.

Ešte pred pár rokmi si médiá aj verejnosť ctili prostú a správnu zásadu: pri sporoch nechaj prehovoriť obe strany. Dnes to už neplatí. A nielen to. Dnes je prehrešok, ak niekto ponúka (alebo vyhľadáva) informácie z druhej strany. Nie preto, že by bol ruský troll. Len preto, že je zvedavý... Dôvody nezavážia. Je to nepripustné.

Ďalej: ešte pred pár rokmi by bolo nemysliteľné, aby minister kultúry zasahoval do obsahu televízie. Dnes je to naopak. Vyžaduje sa to. V záujme „pravdy“ a „správnych postojov“. Vyžadujú to uvedomelí aktivisti, uvedomelí funkcionári aj uvedomelá verejnosť...

Len aby nedošlo k nedorozumeniu: tu už nejde o ochranu slobody slova. Nie. Je predsa faktom, že Rusko už druhýkrát pri Ukrajine porušilo medzinárodné právo a opakovane proti susednej krajine používa vojenskú silu. To by malo byť neprijateľné. A špeciálne pre Slovensko. V národnom záujme Slovenska určite nie je podporovať separatistické hnutia. Alebo zmeny štátnych hraníc vojenskou silou väčšieho suseda.

Tu však ide o niečo dôležitejšie, ako je sloboda slova. Ide o snahu chápať realitu, hľadať pravdu, hovoriť otvorene (nie propagandisticky) a načúvať argumentom druhej strany. Aspoň okrajovo. Občas. Trochu. Pre dokreslenie udalostí a ich kontextu. Lebo do kontextu sporov vždy patrí aj hlas druhej strany. Aj vtedy, ak sa nám ten hlas nepozdáva.

Čarnogurskému sa dá, samozrejme, vyčítať, že je jednostranný. Áno, je. Je proruský a nekritický. Lenže presne toto bola jeho úloha v publicistickej relácii, kde oslovení hostia zo svojho pohľadu hodnotili konflikt medzi Západom a Ruskom o Ukrajinu. O štát, v ktorom ešte stále žije početná ruská menšina.

Čarnogurského jednostrannost by bola vážny problém, ak by bol v relácii celkom sám. To nebol tento prípad. Bol jedným z troch oslovených a áno, hovoril o bezpečnostných obavách, ktoré mali ruskí obyvatelia Krymu po roku 2014. A hovoril o bezpečnostných obavách ruskojazyčných skupín z Donecka a Luhanska.

A nie, nehovoril o tom nijaký nohsled jednej či druhej strany alebo konšpirátor. Hovoril o tom bývalý disident, ktorý pre svoje presvedčenie skončil vo väzení; bývalý premiér; zástupca Slovensko-ruskej spoločnosti. A to, čo hovoril, má podporu v časti slovenskej spoločnosti.

Ak mal zaznieť hlas druhej strany, Čarnogurský bol možno kontroverzný, ale stále akceptovateľný hosť.

Umlčať ho a vyhnáť ho z médií by nebola správna cesta. A použiť pri tom argument, že má blízko k jednej zo strán konfliktu, by bola hlúposť.

V časoch tzv. hybridnej vojny predsa nie je sám, kto má sklony k jednostrannosti a zaujatosti. Minister Korčok je ukážkovo jednostranný. Minister Naď je jednostranný. Diplomata (a bývalý aktivista) Ondrejcsák je jednostranný. Nikto z menovaných nedokáže ponúknuť nadhľad ani kritický pohľad na vec. Hybridná vojna ich obliekla do maskáčov. Znamená to, že ich treba umlčať? Nie. Jednostranný názor je určite lepší ako alibizmus. Alebo ako prezliekanie názorov v smere vetra (moci, peňazí).

Teraz možno prídu námietky, že nesmieme relativizovať pravdu a dobro. A že vlády, ktoré používajú pri riešení sporov silu (alebo ich advokáti), nemajú mať priestor v médiách. Je to pekný argument. Nádherný. Jeden z najkrajších. Popri ňom však nájdeme ešte jeden a takisto dôležitý. Volá sa jeden meter. Nie dva rôzne metre. Jeden. Lebo meter nemôže byť raz meter a inokedy kilometer.

Ak Rusko rozdupáva právo a zneužíva vojenskú silu, treba to pomenovať a kritizovať. Hlasy, ktoré vysvetľujú a obhajujú motívy použitia sily, by mali byť okrajové. Pre znalosť veci.

No asi nezaškodí pripomenúť, že Rusko nie je jediná krajina, ktorá pri presadzovaní svojich bezpečnostných záujmov použila silu. Smutnú skúsenosť napadnutej obete, po ktorej steká krv, majú aj tieto krajiny: Juhoslávia, Afganistan, Irak, Sýria, Líbya. Ako v týchto prípadoch vystupovali médiá? Prevažne ako obhajcovia bezpečnostných (a iných) dôvodov Spojených štátov. Načúvali sme vysvetleniam a motívom použitia sily. A občas sme pri týchto konfliktoch, kde sa porušovalo medzinárodné právo, podnikli aj viac. Posielali sme vojakov alebo inú vojenskú podporu po invázii do týchto krajín. Lebo nás o to požiadal partner.

Pri Rusku, ktoré vojensky zasahuje v oblasti s početnou ruskou menšinou, by sme takisto mohli aspoň okrajovo, trochu načúvať. A dať šancu na pár slov Čarnogurskému.

Nie preto, že by sa mala spochybňovať slovenská podpora susedovi, Ukrajine. Tá je dosť jasná. Na štátnej aj na širšej európskej úrovni.

Skôr preto, že o zlomových témach treba hovoriť otvorene a so záujmom o príčiny a následky sporov. A možno aj preto, že meter by mal mať sto centimetrov vždy. Aj v roku 2003. A dokonca – nech to znie akokoľvek kacírsky – aj v roku 2022.

Sledujte nás na Telegramu: t.me/cz24news

AUTOR: Dag Daniš

[ZDROJ](#)